

Geçtiğimiz Aya Dair Hukuki Gelişmeler (Kasım 2022)

Vergi Hukuku Mevzuatında Gelişmeler

- Gelir İdaresi Başkanlığı (“GİB”) 01.11.2022 tarihinde [Vergilerde Pişmanlıkta Beyan Uygulaması Rehberini](#) yayınladı. Rehber kapsamında:
 - Pişmanlık ve ıslah uygulamasının kapsamı ve şartları,
 - Pişmanlık ve ıslah kapsamına giren vergiler,
 - Pişmanlık ve ıslah hükümlerinden yararlanma şartları,
 - Yapılmakta olan vergi incelemesi ya da takdire sevk işlemine ilişkin vergi türünden farklı vergi türü için pişmanlıkla beyanname verilemeyeceği,
 - KDV uygulamasında olumsuzluğun giderilmesi ve işlemlerin gerçekliğini ispat için davet edilen mükelleflerin pişmanlık hükümlerinden yararlanıp yararlanamayacağı,
 - Pişmanlık zammı oranı ve nasıl hesaplanacağı konularına açıklık getirilmiştir.
- 7420 sayılı “Torba” Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu, Gümrük Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu ve diğer kanunlarda önemli değişikliklere imza atılmıştır. Söz konusu kanun değişikliklerine dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. [\(09.11.2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 7420 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun\)](#)
- GİB tarafından 17.11.2022 tarihinde [Emlak Vergisi Rehberi](#) yayınlanmıştır. Rehber kapsamında:
 - Bina ve arazi vergisinin mükellefi,
 - Daimi muafiyetler, geçici muafiyetler ve istisnalar,
 - Mükellefiyetin başlaması ve sona ermesi,
 - Bina ve arazi vergisinin matrahı ve oranları,
 - Emlak vergisinin ödeme zamanı ve ödeme yeri,
 - Emlak vergisi bildirim nereye ve ne zaman verilir,
 - Emlak vergisi bildiriminde bulunurken istenen belgeler,
 - Emlak vergisi bildirimini süresinde vermeyenler hakkında cezai durumlar,
 - İndirimli bina vergisi oranı uygulamasının kapsamı konularında açıklamalar yapılmıştır.

- 2022 yılı için yeniden değerlendirme oranı %122,93 olarak belirlenmiştir. ([24.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Sıra No: 542 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği](#))
- Otomobil piyasasını etkileyecek ÖTV matrah düzenlemesi, 24.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de Yayınlandı. Kamuoyunda uzun süredir beklenen otomobil piyasasına ilişkin [yeni ÖTV matrah tarifesi ile](#) matrahlar %40-%50 oranında artış gösterdi. Konuya ilişkin detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz.
- GİB tarafından [322 Seri No.lu Gelir Vergisi Tebliğ Taslağı](#) yayınlanmıştır.
 - Yukarıda da değindiğimiz üzere 7420 sayılı Kanun ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nda (“GVK”) önemli değişiklikler yapılmıştır. GVK’da yapılan değişikliklerin ne şekilde uygulanacağına dair hazırlanan tebliğ taslağında ise başlıca aşağıdaki konulara yer verilmiştir:
 - İşverenlerce hizmet erbabına verilen yemek bedeline ilişkin istisnanın nasıl uygulanacağı,
 - Yurt dışı inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına yapılan ücret ödemelerinde istisnanın nasıl uygulanacağı
 - Elektrik, doğalgaz ve benzeri ısınma giderleri karşılığı olarak çalışanlara yapılan ödemelerde gelir vergisi istisnasının nasıl uygulanacağı.
 - Henüz taslak halinde olan Tebliğ, görüş ve öneriler çerçevesinde değişikliğe uğrayacak olup önümüzdeki aylar içerisinde yayınlanacaktır.
- 26.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 7421 sayılı Kanun ile Hazine ve Maliye Bakanlığı’na, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda (“ÖTVK”) tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden; doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla teminat arama yetkisi verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu mükerrer 257. maddenin 1. fıkrasına eklenen bent ile Hazine ve Maliye Bakanlığı motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden aşağıdaki hallerde teminat isteyebilir:
 - Doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak amacıyla, 30 milyon Türk lirasına kadar teminat istenebilir.
 - Teminat istenirken mükelleflerin; faaliyet alanı, hukuki statüsü, mükellefiyet süresi, aktif veya öz sermaye büyüklüğü, çalışan sayısı, hakkında sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma yönünde olumsuz rapor ya da tespit bulunup bulunmadığı, iş veya üretim hacmi ile ürün ve mükellef gruplarını ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınacaktır. ([26.11.2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 7421 sayılı Vergi Usul Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun m. 1\)](#))

Vergi Hukukunda Yargı Kararları

Vergi hukuku alanında önemli gördüğümüz güncel kararlar aşağıda özetlenmiştir:

- Danıştay, 09.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan kararı ile vergi yargısında avukat ile davayı takip eden davacı lehine vekalet ücretine hükmedilmemesini kanun yararına bozma sebebi olarak kabul etti. Söz konusu karara dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. Buna ilaveten Danıştay kararı, vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken hükmedilmeyen ve herhangi bir sebeple kesinleşen vergi veya idare mahkemesi kararlarına karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulabileceğinin belirtilmesi açısından önem arz etmektedir. ([09.11.2022 tarihli ve 32008 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, Danıştay 3. Dairesi’nin 27.09.2022 tarihli ve E. 2022/2252, K. 2022/3376 sayılı kararı](#))
- Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu (“**Danıştay İBK**”), 12.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan kararı ile vergi incelemesi sonuçlanıp tarhiyat yapıldıktan sonra, borçlu hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun (“**AATUHK**”) m. 13/1 kapsamında ihtiyati haciz uygulanamayacağı yönünden içtihatların birleştirilmesine karar verdi.
 - İçtihat farklılıklarına konu kararlar, Danıştay 3. ve 9. Daireleri tarafından verilen farklı yöndeki kararlardır.
 - Danıştay 3. Dairesi’nin görüşü, ihtiyati haciz kurumunun henüz kamu alacağı niteliğinde olmayan vergi ve cezaların tahsilinde yaşanacak muhtemel sorunlara önlem olarak öngörüldüğü yönündedir. Vergi inceleme raporu düzenlendikten sonra ihbarnamenin düzenlenip davacıya tebliğ edildiği somut olayda Danıştay 3. Dairesi, daha sonraki tarihte tesis edilen ihtiyati haciz işleminin hukuka aykırı olduğuna karar vermiştir.
 - Buna karşılık Danıştay 9. Dairesi, davacı hakkında ihtiyati haciz uygulanabilmesi için AATUHK m. 13’teki şartların yeterli olduğu, davacı hakkında ihtiyati haciz kararı alınmasının herhangi bir süre sınırına tabi olmadığı ve son olarak vergi inceleme raporu düzenlendikten sonra yapılan tarhiyat işleminden sonra da ihtiyati haciz kararı alınabileceği görüşündedir.
 - Danıştay İBK ise daireler arasındaki farklılıkların, vergi incelemesi sonuçlanıp tarhiyat yapıldıktan sonra borçlu hakkında AATUHK m. 13/1 kapsamında ihtiyati haciz uygulanamayacağı yönünde birleştirilmesine karar vermiştir. ([12.11.2022 tarihli ve 32011 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu’nun E. 2021/6, K. 2022/2 sayılı kararı](#))

- Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun ("VDDK") 17.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan kararı kapsamında, başkatip olan davacıların, noterliklerin boşalması nedeniyle noterliği bir süre yönetmeleri halinde ödenen vekalet ücretlerinin gelir vergisine tabi olup olmadığı hususunun, hukuki yorum gerektirdiği gerekçesiyle, düzeltme şikayet hükümleri çerçevesinde incelenemeyeceğine karar verildi. Karara dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. ([17.11.2022 tarihli ve 32016 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 05.10.2022 tarihli ve E. 2022/6, K. 2022/10 sayılı kararı](#))
- VDDK, serbest mali müşavirler adına müteselsil sorumluluktan kaynaklı olarak istenecek amme alacaklarında ihbarname gönderilmesini hukuka aykırı bularak, sürecin ödeme emri ile başlatılması gerektiğine hükmetti. Serbest muhasebeci mali müşavir olan davacının muhasebecilik hizmetlerini yürütürken göstermesi gereken özen yükümlülüğünü yerine getirmediğinden kaynaklanmakta olup dava, davacı adına müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen 2010 yılının Aralık dönemine ait katma değer vergisi ile verginin bir katı tutarında kesilen vergi ziyası cezasını içeren ihbarnamenin iptali istemiyle açılmıştır.
 - Bölge İdare Mahkemesi, davacı adına düzenlenen ödeme emrinin meslek mensubu adına ihbarname düzenlenmemesi nedeniyle iptaline ilişkin ısrar karar vermiştir.
 - İsrar kararı üzerine uyuşmazlığı inceleyen Danıştay VDDK, müştereken ve müteselsilen sorumlulukta müteselsil borçlular, tahakkuk etmiş ve vadesi geçmiş alacağın tahsil edilmemiş kısmından, asıl borçluya rücu olanağı bulunmak üzere sorumlu tutulduğundan yükümlü sıfatıyla ödenmesi gereken bir borcun tarafı da olamazlar tespitine yer vermiştir. Bu bağlamda, vergi yükümlüsü adına tahakkuk edip vadesi geçmiş kamu alacağından Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 227. maddesi uyarınca müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulan meslek mensupları hakkında yapılan takibe ödeme emri düzenlenerek başlanması kanun gereğidir.
 - Bu nedenle davacı hakkındaki takibin ödeme emri ile yapılması gerekirken müteselsil sorumlu sıfatıyla düzenlenen ihbarnamelerde hukuka uygunluk bulunmadığından karara yöneltilen temyiz isteminin reddedilmiştir. (Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu'nun 14.09.2022 tarihli ve E. 2021/1536, K. 2022/978 sayılı kararı)
- Danıştay 7. Dairesi'nin emsal kararı ile serbest dolaşıma giriş beyannamesi muhteviyatı eşyanın kıymetinin, gözetim kıymetine yükseltilmesi suretiyle ihtirazi kayıtlı beyanı üzerine tahakkuk ettirilen gümrük ve katma değer vergilerinin iadesinde uygulanacak faiz türüne ilişkin önemli tespitlere yer verilmiştir. Karara konu somut olayda davacı, İthalatta Gözetim Uygulamasına

İlişkin Tebliğ hükümlerine tabi olduğundan bahisle gözetim farkına isabet eden 2019 vergilendirme dönemine ait vergilerin tecil faizi ile iadesini talep etmiştir.

- İlk derece mahkemesi ve Bölge İdare Mahkemesi, fazladan tahakkuk ettirilen vergilerin tecil faizi ile iadesine karar vermiştir. Ancak karar, Danıştay 7. Dairesince bozulmuştur. Bozma sebebi ise, 4458 sayılı Gümrük Kanunu m. 216. kapsamında geri verilmesi gereken vergilerin tecil faiziyle iade edilmesine ilişkin mevzuat değişikliğinin 07.11.2019 tarihinde yürürlüğe girmesidir. Başka bir deyişle, bu tarihten önceki döneme ait ithalde gözetim uygulamasından kaynaklanan gümrük vergisi ve katma değer vergilerinin yasal faiz ile iadesi gerekmektedir. (Danıştay 7. Dairesi'nin 25.05.2022 tarihli ve E. 2021/1776, K. 2022/2434 sayılı kararı)

Diğer Hukuk Alanlarında

Önemli Mevzuat Değişiklikleri ve Yargı Kararları

- Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun ("YİBGK") 04.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan kararı ile henüz ifa zamanı gelmemiş olan alacak için açılan davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğine hükmedilmiştir. Karara dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. [\(04.11.2022 tarihli ve 32003 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu'nun 18.02.2022 tarihli ve E. 2019/5, K. 2022/1 sayılı kararı\).](#)
- Adalet Bakanlığı tarafından 08.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de İcra Daireleri Başkanlıklarının Kuruluş ve Görevleri İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yayımlandı.
 - Bilindiği üzere geçtiğimiz yılın Kasım ayında, 24.11.2021 tarihli ve 7343 sayılı Kanun ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nda ("İİK") kapsamlı ve köklü değişikliklere imza atılmıştı. 7343 sayılı Kanun ile, İİK kapsamında tamamen yeni bir kurum olan "İcra Daireleri Başkanlığının" kurulması öngörülmüştü.
 - Kanun hükmünde belirtilen İcra daireleri başkanlıklarına ilişkin maddenin uygulanmasındaki usul ve esaslara dair yönetmelik 08.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili yönetmeliğe dair detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. [\(08.11.2022 tarihli ve 32007 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, İcra Daireleri Başkanlıklarının Kuruluş Ve Görevleri İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik\)](#)
- Ticaret Bakanlığı tarafından 08.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Tebliğ değişikliği ile sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi

yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayacağı yönündeki uygulamanın süresi uzatılmıştır.

- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi en temelde, bir şirketin sermaye kaybı halinde veya borca batık olma durumunu ve buna bağlanan yaptırımları düzenlemektedir.
- Bu maddenin ne şekilde uygulanacağına dair temel düzenleme, 15.09.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'dir.
- Ticaret Bakanlığı tarafından söz konusu tebliğde yapılan değişiklik ile bir şirketin sermaye kaybı halinde veya borca batık olma durumunun tespitinde kur farkı zararlarının dikkate alınmayacağı yönündeki uygulamanın, 01.01.2024 tarihine kadar uzatılması öngörülmüştür. ([08.11.2022 tarihli ve 32007 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ](#))
- 10.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin kararı ile şirket adına kesilen idari para cezalarına karşı açılan davalarda tebligat uygulamasına dair önemli tespitlerde bulunulmuştur.
 - Karara konu somut olayda davacı şirket adına idari para cezası içerikli ödeme emri düzenlenmiştir. Ödeme emri şirkete tebliğ edilirken, davacı şirketin adının yazdığı tebliğ evrakı üzerine el yazısı ile şirket müdürünün adı da eklenmiştir. Bu şekilde düzenlenen ödeme emri tebliğ edilmiştir.
 - Şirketin ödeme emrine karşı açtığı menfi tespit davasında ise ilk derece mahkemesi, şirkete yapılmış herhangi bir tebligat bulunmadığından bahisle davanın reddine karar vermiştir.
 - Yargıtay ise her ne kadar şirkete tebliğ edilmiş bir ödeme emri olmasa da idari para cezasının şirket adına kesildiğinin belirgin olduğu ve açılan davanın menfi tespit davası olduğundan bahisle ilk derece mahkemesi kararının kanun yararına bozulmasına karar vermiştir. ([10.11.2022 tarihli ve 32009 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 14.09.2022 tarihli ve E. 2022/3753, K. 2022/10438 sayılı kararı](#))
- Anayasa Mahkemesi, 15.11.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Fırat Gerçek Başvurusu hakkında verdiği karar ile özel şirkette çalışan işçinin aynı işyerinde çalışan bir başka işçiye, şirketin verdiği telefon üzerinden gönderdiği mesajların içeriğinde yer alan ifadelerden ötürü iş akdinin feshedilmesini özel hayata saygı hakkı ve haberleşme hürriyetinin ihlali olarak kabul etti. Konuya ilişkin detaylı açıklamalarımıza [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz. ([15.11.2022 tarihli ve 32014 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Anayasa Mahkemesinin 21.09.2022 tarihli ve 2019/25604 Başvuru Numaralı kararı](#)).

- 26.11.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan YİBGK kararı kapsamında, uzun süreden beri görüş ayrılıklarına neden olan, icra takibine vekil ile itiraz eden borçluya karşı açılan itirazın iptali davasında dava dilekçesinin vekile mi yoksa asıla mı yapılacağı sorunu çözüme kavuşturulmuştur. YİBGK kararı ile aleyhine icra takibi başlatılan borçlunun borca vekil ile itiraz etmesine müteakip açılacak itirazın iptali davasında dava dilekçesinin, asıla tebliğ edilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır. (26.11.2022 tarihli ve 32025 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulu’nun 03.06.2022 tarihli ve E. 2021/1, K. 2022/3 sayılı kararı)

Av. Emre Burak Onat

Av. Doğa Can Altınözlü